

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Янка Димитрова Стоименова,
член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност
„Професор” по 1.3. Педагогика на обучението по ...
(Методика на обучението по математика в началните класове),
обявен от Югозападния университет „Неофит Рилски”
в „Държавен вестник” брой 64 от 05.08.2014 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от участника в конкурса

Единствен кандидат в конкурса е доц. д-р Ангелина Филипова Манова-Мунтова, преподавател в катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика” на Факултета по педагогика при ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград.

I. Обща оценка на кандидата

Цялостният професионален път на кандидата е подчинен на проблемите на образованието и науката. Творческата биография на доц. д-р Ангелина Манова свидетелства за сериозна професионална и научна подготовка. Тя има учителски и дългогодишен преподавателски опит в Югозападния университет, както и изключително богат опит в областта на административната (зам. декан и декан на Факултета по педагогика, зам. ректор по акредитацията на ЮЗУ „Неофит Рилски”), експертната и контролната дейност, от рецензирането на учебници, учебни помагала, дисертационни трудове, монографии, както и от участие в международна и национална проектна дейност. Автор е на учебно-помощна литература за студенти и ученици на национално равнище.

Участва като член в комисията към МОН за разработване на ДООИ за специалностите „Предучилищна и начална училищна педагогика” и „Начална училищна педагогика и чужд език” и като председател на комисията за разработване на учебните програми по математика за II-IV клас на началния етап на СОУ, по които се организира обучението по математика от 2002 година.

Като експерт към НАОА участва в институционалната акредитация на ПУ „Паисий Хилендарски”, в програмни акредитации на бакалавърски и магистърски специалности в СУ „Св. Климент Охридски” и ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”. Владее на много добро и отлично равнище немски и руски език.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Научната продукция представя кандидата като високо ерудиран специалист в областта на методиката на обучението по математика в началните класове.

1) Научно-изследователска дейност и научни публикации.

Научната продукция, с която доц. д-р Ангелина Манова участва в обявения конкурс за професор включва 79 публикации. От тях: 2 са самостоятелни монографични трудове и 1 колективен, 5 учебници и учебни помагала за студенти, 51 учебници и учебни помагала за ученици, 4 студии, 11 статии и 5 научни съобщения от конференции. Всички те са разработени и публикувани след придобиване на научното звание „доцент”.

2) Научно-изследователски приложения – научни цитирания.

Научните цитирания, които представя кандидатът са 51 на брой и обхващат няколко изследователски области:

**Текстовите задачи в началното обучение по математика* – методика и методическа система за обучение в решаване на текстови задачи; формиране на умения за съставяне на текстови задачи; подбор и структуриране на учебното съдържание по математика, свързано с изучаването на текстови задачи – 27 цитирания.

**Методика на обучението по математика в началните класове* – общи и частно-методически въпроси – 9 цитирания.

**Общи организационни форми на обучение при усвояване на математически знания* – 2 цитирания.

**Съдържателни и структурни особености на учебниците по математика за началните класове* – 1 цитиране.

**Учебни комплекти по математика за I-IV клас* – учебници, учебни тетрадки, книги за учителя – 12 цитирания.

3) Основни научни приноси. Научните приноси на доц. д-р Ангелина Манова могат да се обособят в 5 основни направления, които в съдържателен аспект се припокриват с изследователските области на научните цитирания.

Първият основен принос се изразява в *обогащане на методиката на обучението в решаване на текстови задачи* (I.1; III; IV.2,3; V.2,6,10). Предложена е собствена трактовка за видовете структури на аритметичната текстова задача. Представен е обогатен логически модел на умствените операции, съставляващи процеса на решаване на текстови задачи и е разработен модел на процеса на решаване. Изградена е цялостна методическа система за обучение на учениците в решаване на текстови задачи, като са определени и апробирани в практика всички нейни структурни компоненти – цели, съдържание, форми, методи (похвати) и средства.

Вторият основен принос се състои в *обогащане на историята на методиката на обучението по математика*. Това се реализира чрез:

- изследване на най-популярните методически трудове (преводни и български) от Освобождението до средата на 20 век (I.2);

- анализиране на методическите трудове на И. Радков, Т. Бенев, Ст. Велев и В. Николчов, В. Манов, П. Цонев, М. Герасков по отношение на проблемите на общата и частната методика и предложените начини за тяхното разрешаване;

- проучване на популярни статии и методически ръководства за учителите (Т. Икономов, Г. Иоакимов, Д. Грънчаров, Г. Дочев и др.) по отношение на възгледите им за разрешаването на важни за методическата наука проблеми (I.2; II.4).

Третият основен принос е свързан с **развитието на Методиката на обучение по математика в началните класове**, който се реализира в два аспекта: **обогаляване на теоретичните основи на методиката** и **обогаляване на частната методика**. По отношение на първия аспект е използван новаторски подход при разработване на средствата на обучение по математика (II.1; II.4; V.1,8), обогатено е съдържанието на образователните, възпитателните и развиващите задачи на обучението (II.4), използван е дедуктивният подход за разкриване на същността и спецификата на понятието учебно съдържание, за особеностите при подбора и структурирането му. По отношение на втория аспект са заложили идеи на авторката, резултат от нейната дългогодишна проучвателна и изследователска дейност, значителна част от които са реализирани в учебниците по математика за I-IV клас (I.1; II.2, 5; IV.1,2,3; V.4,6,8,10).

Четвъртият основен принос е подчинен на проблеми, свързани с **развитието на личността и мисленето на учениците**. Разработени и приложени в учебната практика са упражнения за развитие на когнитивните качества наблюдателност, съзнателност, самостоятелност в обучението по математика (IV.1; III.8,15,22,30,45). Предложена е и система от упражнения за развиване на мисленето, която е намерила своето приложение в учебниците и учебните помагала по математика за I-IV клас при усвояване на аритметични и геометрични знания (I.1; V.2,3,4,6,10; III.8,13,15,16, 22,23,30,31).

Петият основен принос се съдържа в **обогаляването на учебната документация по математика**. Разработени са и са приложени в учебната практика:

- учебни комплекти по математика за I-IV клас (учебници, учебни тетрадки и книги за учителя) за началния етап на СОУ, с водещ автор доц. д-р Ангелина Манова, които са един от трите одобрени от МОН (8, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 18, 19, 20, 22, 24,25, 26, 27, 30, 32, 33, 34, 35, 41, 45, 47, 48, 49, 50);

- учебни помагала по математика за задължително избираема подготовка (13, 16, 23, 31, 46, 51);

- сборници по математика за I-VI клас (III. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 14, 21, 28, 36, 37, 38, 42, 43) и тестове по математика за външно оценяване (III. 39, 40, 44).

В разработената учебна документация са заложили съвременни дидактически постановки и оригинални методически решения. Доказателство за практическия принос е широкото ѝ приложение в обучението по математика повече от 10 години.

III. Заключение

Единствен участник в конкурса за заемане на академичната длъжност „Професор” е доц. д-р Ангелина Филипова Манова-Мунтова. Цялостната професионална дейност и дългогодишния преподавателски и административен опит на кандидата очертават визията на високо ерудиран специалист. Качествената оценка на научните и практическите резултати и приноси на представената творческа продукция показва: **наличие на съществени приноси моменти, на иновативни авторски модели, практически принос**

на резултатите, т.е. налице е *пълно съответствие* на научната продукция на критериите и показателите за заемане на академичната длъжност „Професор”.

Направените в становището констатации ми дават основание да заявя категоричната си **ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА** на кандидатурата на доц. д-р *Ангелина Филипова Манова-Мунтова* за заемане на академичната длъжност „Професор” по обявения от Югозападния университет конкурс.

19 септември 2014 г.
Благоевград

Член на журито:
Доц. д-р Янка Стоименова